

בש"פ 5284/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5284/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על נחלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט א' הימן) במ"ת 72112-05-19 מיום
28.7.2019

תאריך הישיבה: י"ח באב התשע"ט (19.8.19)

בשם העורר: עו"ד אלעד רט

בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט א' הימן) מיום 28.7.2019 במ"ת 72112-05-19, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 30.5.2019 הוגש כתב אישום נגד העורר במסגרתו יוחסו לו ריבוי עבירות של מעשה סדום, מעשים מגונים וגרם מעשים מגונים תוך ניצול יחסי מרות ותלות בבתו, על פי הנטען, בין החודשים יולי 2018 ועד מאי 2019, במספר רב של הזדמנויות, ביצע העורר בבתו הקטינה, שהייתה בת כ-13 באותה עת, שורה של מעשים מגונים, החדיר

את איבר מינו לפיה ונגע באבריה המוצנעים לשם גריו, סיפוק וביזוי מיני.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 6.6.2019 קיים בית המשפט דיון בעניינו של העורר, במסגרתו הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהמשך לכך, הורה בית המשפט לשירות המבחן על הכנת תסקיר מעצר.
3. ביום 3.7.2019 הוגש תסקיר המעצר במסגרתו נבחנה חלופת מעצר. מהתסקיר עולה כי בין העורר ובין בתו קשר חסר גבולות אשר כלל מגע פיזי בלתי מותאם, מבלי שהעורר מכיר בבעייתיות העולה מכך. שירות המבחן ציין גם כי העורר ממוקד בהשגת צרכיו תוך שימוש באלמנטים של ניצול ומבלי יכולת להכיר בפוגעניות שבהתנהלותו. לאור האמור, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פוגענית וחסרת גבולות של המשיב בסביבתו המשפחתית. שירות המבחן גם לא מצא כי יש במפקחים המוצעים, הוריו של העורר ועמיתו מהתחום העסקי, כדי להשפיע על העורר, להציב לו גבולות ולהפחית את הסיכון הנשקף ממנו. לאור האמור, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר.
4. לבקשת העורר, דיון אשר היה עתיד להתקיים ביום 4.7.2019 נדחה. ביום 15.7.2019 קיים בית המשפט דיון במסגרתו נשמעו טיעוני הצדדים ונחקר אחד מבין המפקחים המוצעים. ביום 28.7.2019 הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט ציין את חומרת המעשים המיוחסים לעורר ואת המסוכנות הטבועה בעבירות מין. נקבע כי תמונת המצב על פי הראיות לכאורה היא של מעשים אכזריים החריגים בחומרתם. בנוסף, נקבע כי בשים לב לתוכן התסקיר ולהמלצות המובאות בו, אין בחלופת המעצר המוצעת, ואף בכל חלופה אחרת, כדי ליתן מענה מספק למסוכנות הנשקפת מן העורר ולחשש כי ישבש הליכי משפט. לנוכח כל האמור הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. מכאן הערר שלפני.
5. לטענת העורר, חרף חומרת המעשים המיוחסים לו, מדובר לכל היותר במסוכנות קונקרטית כלפי בתו וניתן לאיין כל מסוכנות הנשקפת ממנו גם מבלי להשאירו מאחורי סורג ובריח. העורר הינו אדם נורמטיבי ללא כל עבר הפלילי, הסובל ממצב רפואי מורכב. נטען כי יש בחלופה המוצעת, בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית הוריו ותחת פיקוחם לצד מפקח נוסף, כדי לאיין את המסוכנות.
6. באשר לתסקיר המעצר, נטען כי נפלו בו פגמים היורדים לשורשו של עניין. כך, שירות המבחן פסל את הוריו של העורר בטענה כי על אף שגילו הבנה קונקרטית וטכנית לגבי תפקיד הפיקוח, לא נמצא כי יוכלו להשפיע על העורר ולסייע לו לפעול להפחתת הסיכון במצבו ולצמצום הפגיעה בבני משפחתו. באשר למפקח הנוסף, נטען כי הוא אינו ער למאפייניו של העורר ולאופי קשריו המשפחתיים. לטענת העורר, שגה שירות המבחן שכן אין מדובר כלל בתפקידים של המפקחים אלא בתפקידו של שירות המבחן. לדבריו, בעוד שעל שירות המבחן לעסוק בטיפול ובשיקום, על המפקחים מוטל אך לפקח ולשמור כי לא מופרים תנאי השחרור. בעשותו כן, הציב שירות המבחן רף תקדימי וגבוה כלפי המפקחים. בנוסף, גם באשר לקביעה לפיה קיימת רמת סיכון להישנות התנהלות פוגענית כלפי סביבתו המשפחתית אין ממש, שכן החלופה המוצעת היא בפיקוח אלקטרוני בבית הוריו המרוחק ממגורי בתו הקטינה.
7. עוד נטען כי שגה בית המשפט המחוזי עת קבע כי מעשיו של העורר כה חמורים עד אשר אינם מאפשרים לשקול את מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לשיטתו, המעשים המיוחסים לו אינם ניצבים ברף הגבוה של עבירות המין

במשפחה; המעשים נעשו במתלוננת אחת בלבד; המעשים לא כללו אינוס או החדרת איבר המין לפי הטבעת; המעשים נעשו במשך תקופה מצומצמת יחסית וללא כל גילויי אלימות פיזית. באשר לחשש כי העורר יפעל לשיבוש מהלכי משפט, נטען כי אין בכתב האישום כל אלמנט של איומים על בתו הקטינה או כל מעשה שיש בו כדי לבסס חשש לשיבוש הליכי משפט. גם בהתנהלותו של העורר מול אשתו ושני בניו – עדי תביעה עימם נמנע מלקיים שיחות בנוגע למשפט – יש כדי להוות אינדיקציה שניתן לתת בו אמון. הלכה למעשה בית המשפט המחוזי זקף כל נסיבה לחובתו ונמנע מלדון לעומק במכלול טענותיו, ובכלל זה: טיב המפקחים; הסכמת אשתו לשחרורו; העובדה שלו רצה לשבש את הליכי המשפט ולהשפיע על עדים פוטנציאליים, הוא יכול היה לעשות כן גם מתוך כותלי בית המעצר.

8. מנגד, המשיבה החזיקה אחר החלטת בית המשפט המחוזי. היא הדגישה בטיעוניה את המסוכנות הרבה המשתקפת ממעשיו הנטענים של העורר; את החומרה הרבה והאלימות הרבה הטמונות בהם; את העובדה ששירות המבחן לא המליץ על שחרור העורר ממעצרו, לכל חלופה אחרת; את התרשמות שירות המבחן שבני משפחתו של העורר אינם מבינים את המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. לטענת המשיבה, אין די בטענה כי לו ביקש העורר לשבש את הליכי המשפט יכול לעשות כן גם מתוך כותלי בית המעצר. לצורך שחרורו יש לוודא כי קיים גורם סמכותי שימנע את ההפרה, דבר שלא קיים במקרה זה.

9. לאחר עיון בחומר שהוגש ושמיעת טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפני, לא ראיתי מקום לקבלת הערר.

10. בעת בחינת אפשרות שחרור נאשם לחלופת מעצר, יש לקיים בחינה דו שלבית: בשלב הראשון על בית המשפט לבחון האם קיימת חלופת מעצר כלשהי העשויה להפיג את מסוכנות הנאשם ולהפחית את החשש לשיבוש הליכי המשפט; ככל שהתשובה לשאלה זו חיובית, על בית המשפט לבחון את החלופות הקונקרטיות בעניינו של הנאשם (ראו: בש"פ 7829/16 דעדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (31.10.2016)). באשר לשלב הבחינה הראשון, הלכה היא כי עבירות מין במשפחה מקימות חשש לשיבוש הליכי משפט וקיימת בהן מסוכנות טבועה, נוכח יחסי הקרבה ופערי הכוחות בין הצדדים (ראו: בש"פ 660/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (28.1.2015)). על כן, לא נפל פגם בקביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה לא יהיה בחלופת מעצר ליתן מענה למסוכנות העורר ולחשש משיבוש הליכי משפט.

11. באשר לחלופת המעצר הקונקרטית שהוצעה, במקרה דנן תסקיר שירות המבחן בחן את החלופה המוצעת ומצא כי אין בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב. זאת בין היתר נוכח חוסר יכולתו של העורר להכיר בפוגעניות שבהתנהלותו והקושי של המפקחים המוצעים להציב בפניו גבולות. כבר נקבע לא אחת בפסיקת בית משפט זה כי על אף שבית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצת שירות המבחן, סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג ובמקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל (ראו למשל: בש"פ 6626/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.9.2010)).

12. בנסיבות העניין, לא מתקיימים כל טעמים חריגים המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן בעניינו של העורר ואף ההיפך הוא הנכון. המעשים המיוחסים לעורר, אשר כוללים ניצול קשה ואכזרי של בתו הקטינה, מצביעים על מסוכנות גבוהה ביותר. מדובר במעשים קשים הנמצאים ברף גבוה ביותר של חומרה. זאת בניגוד מוחלט לטענת בא-כוח העורר כי "אין מדובר במעשים המצויים ברף הגבוה של עבירות המין במשפחה". בנסיבות אלו, אין כל מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן ומהחלטת בית המשפט המחוזי בעניינו של העורר.

סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ט באב התשע"ט (20.8.2019).

ש ו פ ט
